

**Treće predavanje 2019/2020 –
postupci alatima nedefinirane geometrije oštrice
i
nekonvencionalni postupci**

FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE

BRUŠENJE

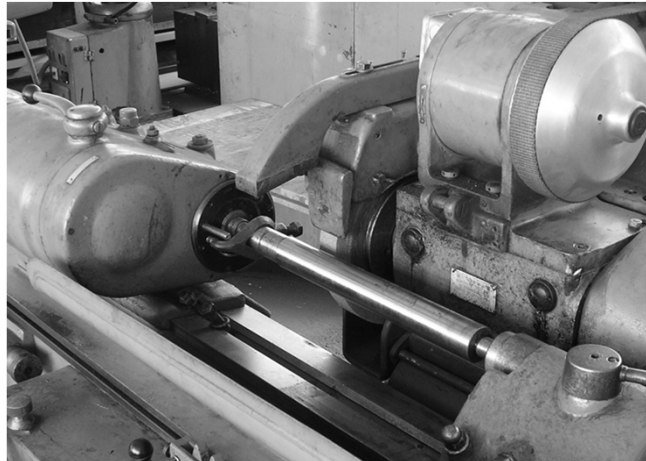
FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE

	TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I Obrada odvajanjem čestica
<p>BRUŠENJE</p> <p>Brušenje je vrlo precizan postupak obrade odvajanjem čestica (rezanjem) koji se upotrebljava za finu i pretežito završnu obradu, pretežito tvrdih površina ravnog, cilindričnog ili složenog oblika.</p> <p>Kod najzastupljenijeg, klasičnog brušenja dodatak materijala za obradu brušenjem je od 0,1 do 0,2 mm. Ostvarivi razred hrapavosti površina N3 – N6, nosivost površine do 40%</p> <p>Izvodi se na alatnim strojevima, pretežito brusilicama, pri čemu je glavno (režno) gibanje kružno, kontinuirano i pridruženo je alatu. Posmično gibanje je pridruženo (najčešće) obradku, a njegov oblik ovisi o vrsti brušenja.</p> <p>Alat za brušenje je brus, s većim brojem reznih oštrica. Rezne oštrice nalaze se na brusnim zrnima, koji su nedefinirane geometrije reznog dijela i koji su osnovni sastojak brusa. Za izradu brusnog zrna najčešće se koriste: korund (Al_2O_3), silicijev karbid (SiC), kubični bornitrid (CBN) i polikristalični dijamant (PCD)</p> <p style="text-align: center;">FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE</p>	

	TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I Obrada odvajanjem čestica											
<p>PODJELA POSTUPKA</p> <p>Brušenje se može podijeliti na osnovi više kriterija podjele:</p> <p style="text-align: center;"><i>Prema učinu:</i></p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 30%;"> <p style="text-align: center;">klasično</p> <p>$v_b < 35 \text{ ms}^{-1}$ $v_o < 1,5 \text{ ms}^{-1}$ $a_p < 0,12 \text{ mm}$</p> </td> <td style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 40%; text-align: center;"> <p>u č i n s k o</p> <table style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">duboko</td> <td style="width: 50%;">povećanim brzinama</td> </tr> <tr> <td>$v_b < 35 \text{ ms}^{-1}$</td> <td>$v_b < 120 \text{ ms}^{-1}$</td> </tr> <tr> <td>$v_o < 0,05 \text{ ms}^{-1}$</td> <td>$v_o < 2,5 \text{ ms}^{-1}$</td> </tr> <tr> <td>$a_p < 30 \text{ mm}$</td> <td>$a_p < 0,2 \text{ mm}$</td> </tr> </table> </td> <td style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 30%;"> <p style="text-align: center;">visokoučinsko</p> <p>$v_b < 120 \text{ ms}^{-1}$ $v_o < 0,03 \text{ ms}^{-1}$ $a_p < 30 \text{ mm}$</p> </td> </tr> </table> <p style="text-align: center;"><i>Prema kinematici postupka:</i></p> <p style="text-align: center;">istosmjerno i protusmjerno</p> <p style="text-align: center;"><i>Prema položaju reznih oštrica na brusu:</i></p> <p style="text-align: center;">obodno i čeono</p> <p style="text-align: center;"><i>Prema obliku obrađene površine: (elementarne površine)</i></p> <p style="text-align: center;">okruglo (vanjsko i unutarnje), ravno (obodno i čeono), brušenje složenih površina</p> <p style="text-align: center;">FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE</p>		<p style="text-align: center;">klasično</p> <p>$v_b < 35 \text{ ms}^{-1}$ $v_o < 1,5 \text{ ms}^{-1}$ $a_p < 0,12 \text{ mm}$</p>	<p>u č i n s k o</p> <table style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">duboko</td> <td style="width: 50%;">povećanim brzinama</td> </tr> <tr> <td>$v_b < 35 \text{ ms}^{-1}$</td> <td>$v_b < 120 \text{ ms}^{-1}$</td> </tr> <tr> <td>$v_o < 0,05 \text{ ms}^{-1}$</td> <td>$v_o < 2,5 \text{ ms}^{-1}$</td> </tr> <tr> <td>$a_p < 30 \text{ mm}$</td> <td>$a_p < 0,2 \text{ mm}$</td> </tr> </table>	duboko	povećanim brzinama	$v_b < 35 \text{ ms}^{-1}$	$v_b < 120 \text{ ms}^{-1}$	$v_o < 0,05 \text{ ms}^{-1}$	$v_o < 2,5 \text{ ms}^{-1}$	$a_p < 30 \text{ mm}$	$a_p < 0,2 \text{ mm}$	<p style="text-align: center;">visokoučinsko</p> <p>$v_b < 120 \text{ ms}^{-1}$ $v_o < 0,03 \text{ ms}^{-1}$ $a_p < 30 \text{ mm}$</p>
<p style="text-align: center;">klasično</p> <p>$v_b < 35 \text{ ms}^{-1}$ $v_o < 1,5 \text{ ms}^{-1}$ $a_p < 0,12 \text{ mm}$</p>	<p>u č i n s k o</p> <table style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">duboko</td> <td style="width: 50%;">povećanim brzinama</td> </tr> <tr> <td>$v_b < 35 \text{ ms}^{-1}$</td> <td>$v_b < 120 \text{ ms}^{-1}$</td> </tr> <tr> <td>$v_o < 0,05 \text{ ms}^{-1}$</td> <td>$v_o < 2,5 \text{ ms}^{-1}$</td> </tr> <tr> <td>$a_p < 30 \text{ mm}$</td> <td>$a_p < 0,2 \text{ mm}$</td> </tr> </table>	duboko	povećanim brzinama	$v_b < 35 \text{ ms}^{-1}$	$v_b < 120 \text{ ms}^{-1}$	$v_o < 0,05 \text{ ms}^{-1}$	$v_o < 2,5 \text{ ms}^{-1}$	$a_p < 30 \text{ mm}$	$a_p < 0,2 \text{ mm}$	<p style="text-align: center;">visokoučinsko</p> <p>$v_b < 120 \text{ ms}^{-1}$ $v_o < 0,03 \text{ ms}^{-1}$ $a_p < 30 \text{ mm}$</p>		
duboko	povećanim brzinama											
$v_b < 35 \text{ ms}^{-1}$	$v_b < 120 \text{ ms}^{-1}$											
$v_o < 0,05 \text{ ms}^{-1}$	$v_o < 2,5 \text{ ms}^{-1}$											
$a_p < 30 \text{ mm}$	$a_p < 0,2 \text{ mm}$											

TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I
Obrada odvajanjem čestica

Vanjsko obodno okruglo brušenje dugih obradaka

FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE

TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I
Obrada odvajanjem čestica

Vanjsko obodno okruglo brušenje konusa

FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE

TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I
Obrada odvajanjem čestica

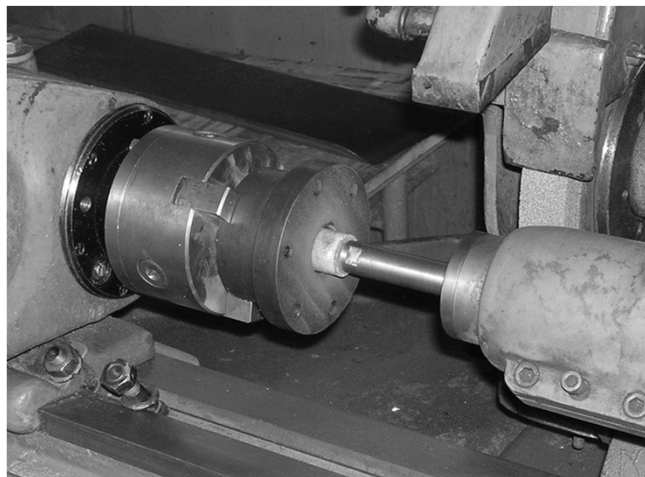

Vanjsko obodno okruglo brušenje bez šiljaka

FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE

TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I
Obrada odvajanjem čestica

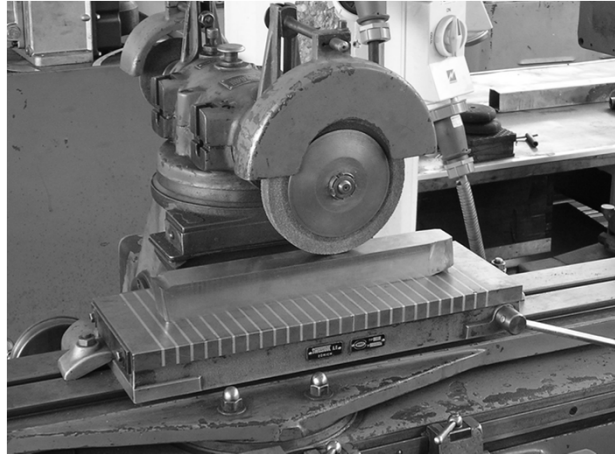

Unutarnje obodno okruglo brušenje

FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE

TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I
Obrada odvajanjem čestica

Vanjsko obodno ravno brušenje

FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE

TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I
Obrada odvajanjem čestica

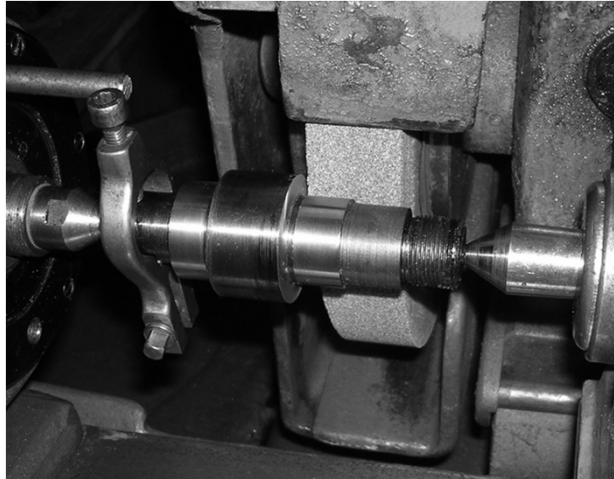

Vanjsko čeonno ravno brušenje

FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE

TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I
Obrada odvajanjem čestica

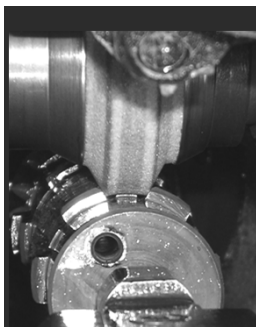

Brušenje složenih površina

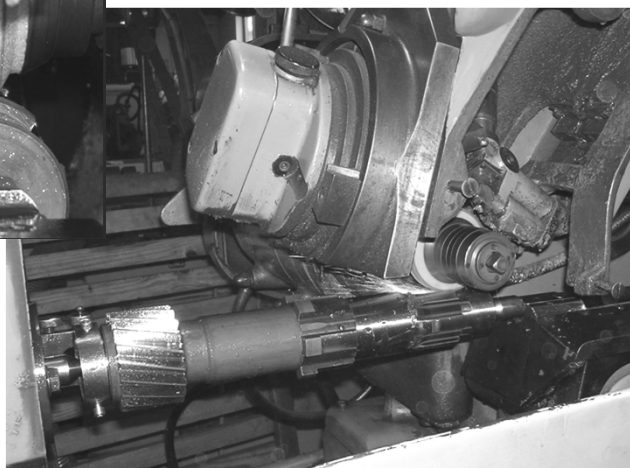
FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE

TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I
Obrada odvajanjem čestica

brušenje složenih površina (brušenje žljebova)

FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE

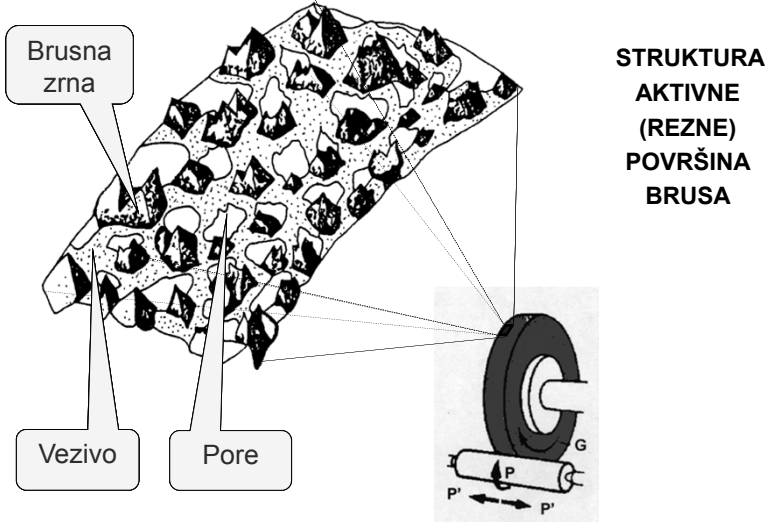
 TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I
Obrada odvajanjem čestica

Brušenje složenih površina (odvalno brušenje zupčanika)

FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE

 TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I
Obrada odvajanjem čestica

**STRUKTURA
AKTIVNE
(REZNE)
POVRŠINA
BRUSA**

Brusna zrna
Vezivo
Pore

Z
G
P
P'

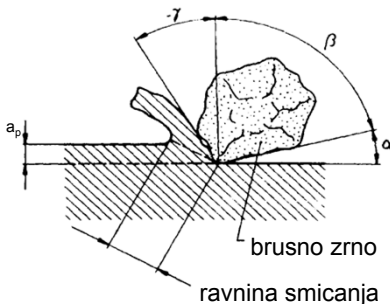
FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE

TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I
Obrada odvajanjem čestica

BRUSNA ZRNA

- Neujednačene i nedefinirane rezne geometrije,
- nejednoliko raspoređena na reznoj površini brusa,
- često i negativni prednji kut (do -45°)

- korund (Al_2O_3),
- silicijev karbid (SiC),
- kubični bornitrid (CBN)
- polikristalični dijamant (PCD)

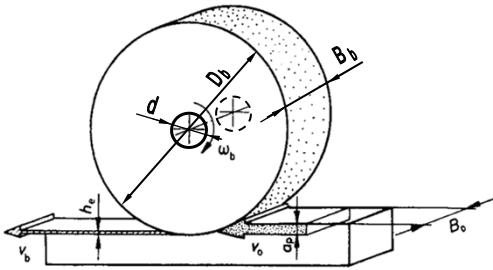
FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE

TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I
Obrada odvajanjem čestica

REDUCIRANI UČINAK BRUŠENJA : $Q_{br} = a_p v_f = h_e v_b \text{ mm}^3 \text{ s}^{-1} \text{ mm}^{-1}$

EKVIVALENTNA DEBLJINA BRUŠENJA: $h_e = a_p \frac{v_f}{v_b} \text{ mm}$

$$v_b = v_c = D_b \pi n_b$$

FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE

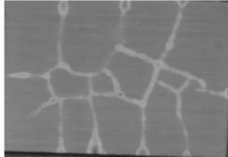
 TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I
Obrada odvajanjem čestica

ISPRAVNO BRUŠENJE

$Q_{br} < Q_{br-g}$

POGREŠKE BRUŠENJA :

- promjena mikrostrukture
- promjena tvrdoće
- spaljivanje ili oksidacija
- pojava zaostalih naprezanja
- nastajanje napuklina

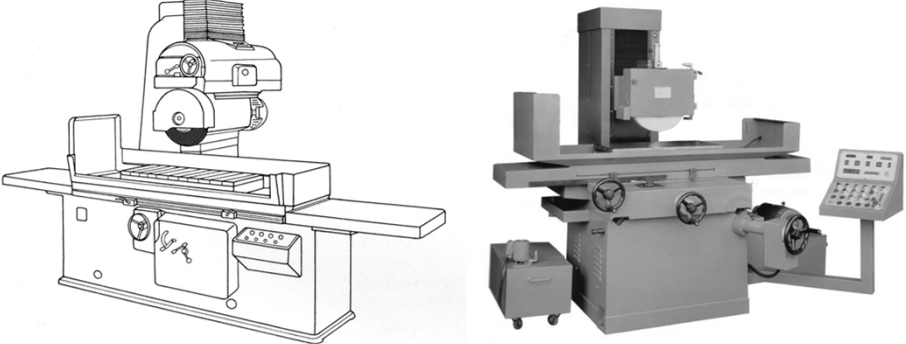

TOPLINSKO OŠTEĆENJE POVRŠINE OBRATKA

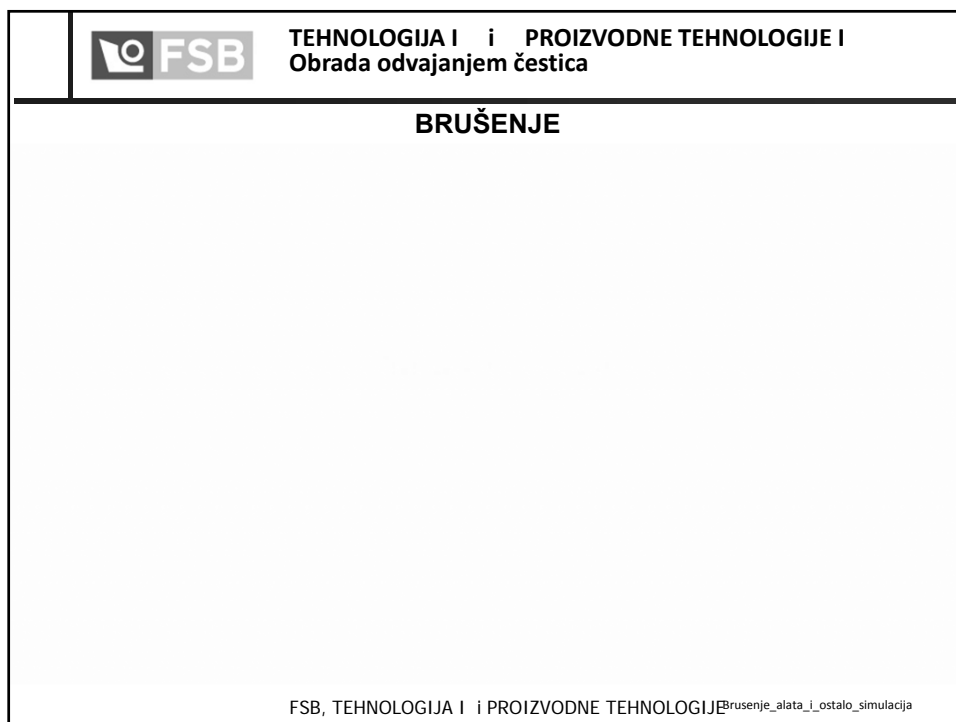
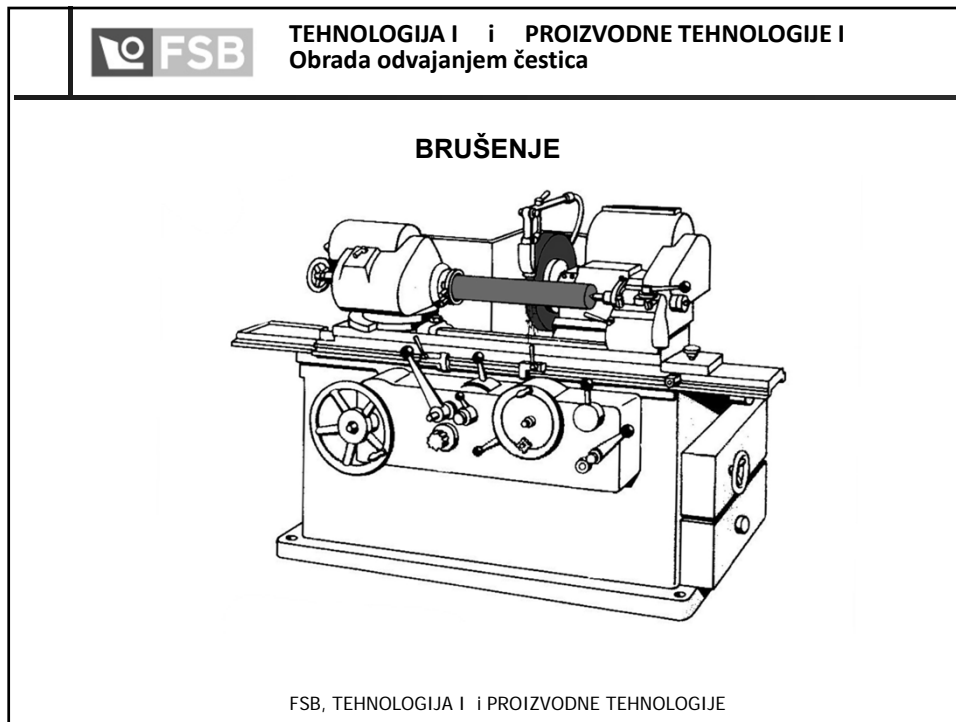
FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE

 TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I
Obrada odvajanjem čestica

BRUŠENJE

FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE

 TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I
Obrada odvajanjem čestica

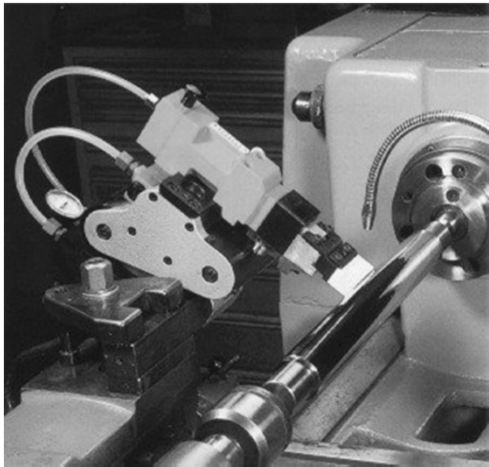
BRUŠENJE

FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I [kruglo_brusenje_s_mjerenjem-animacija](#)

 TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I
Obrada odvajanjem čestica

SUPERFINIŠ

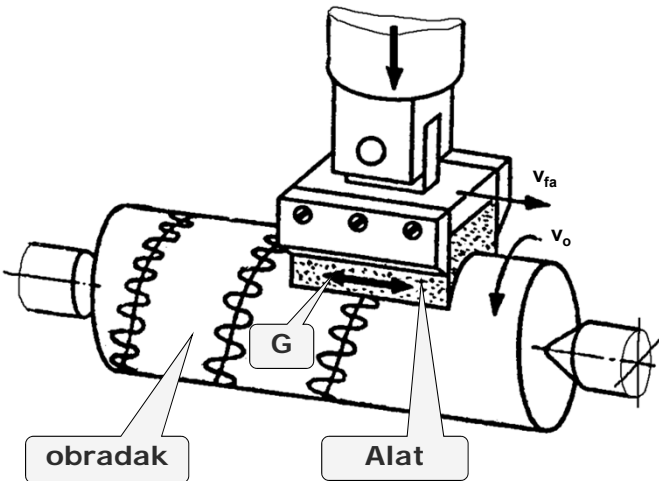
izgled površine obratka
prije superfiniša

izgled površine obratka
nakon superfiniša

FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE

	TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I Obrada odvajanjem čestica
<h3>SUPERFINIŠ</h3>	
<p>Superfinaš, ili kratkohodno honanje, je postupak završne obrade odvajanjem čestica (rezanjem) koji se upotrebljava za superfinu obradu (N1-N3) i za povećanje nosivosti (do 95%) vanjskih okruglih površina. Za razliku od drugih postupaka, obrada se sastoji u tome da se režu (odstranjuju) samo vrhovi neravnina nastali predhodnom obradom (najčešće brušenjem).</p> <p>Glavno režno gibanje je pravocrtno oscilatorno gibanje alata. Posmično gibanje je pravocrtno uzdužno gibanje alata i istodobno kružno gibanje obradka.</p> <p>Alat za superfinaš je brusni element dimenzija 30x50x80 mm, s većim brojem reznih oštrica. Rezne oštrice nalaze se na brusnim zrnima, koji su nedefinirane geometrije reznog dijela i koji su osnovni sastojak brusnog elementa (zrnatosti 300-500).</p> <p>Obavezna je uporaba SHIP-a (smjesa mineralnog ulja i petroleja, ili samo petroleja).</p>	
FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE	

	TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I Obrada odvajanjem čestica
	
FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE	

 TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I
Obrada odvajanjem čestica

GLAVNO GIBANJE IZVODI ALAT :

osciliranje 200 do 3000 dupli hod / min
amplituda osciliranja 1 do 6 mm
pritisak brusnog elementa 0.02- 0.3 MPa (0.2- 3 bara)

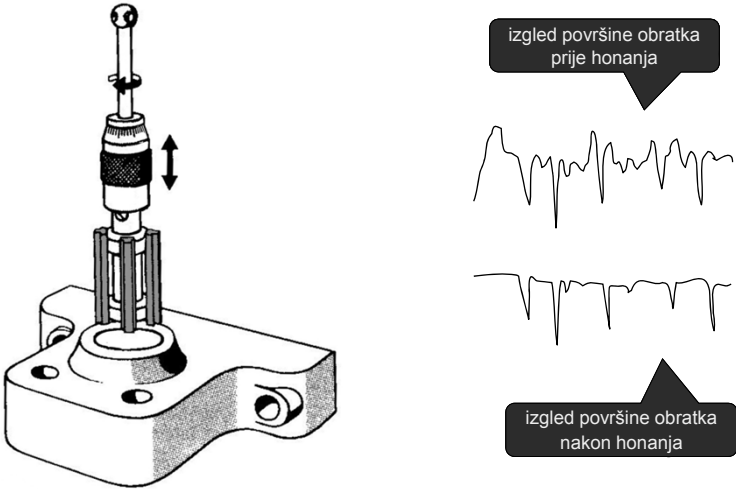
POSMIČNO GIBANJE :

rotacija obratka brzinom $v_o = 10$ do 50 m min^{-1}
translacija brusnog elementa $f_a = (0.5 - 0.7)B$; $v_{fa} = f_a n_o$

FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE

 TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I
Obrada odvajanjem čestica

HONANJE

izgled površine obratka prije honanja

izgled površine obratka nakon honanja

FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE

TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I
Obrada odvajanjem čestica

HONANJE

Honanje, je postupak završne obrade odvajanjem čestica (rezanjem) koji se upotrebljava za superfinu obradu (N2-N5) i za povećanje nosivosti (do 95%) unutarnjih okruglih površina. Za razliku od drugih postupaka, obrada se sastoji u tome da se režu (odstranjuju) samo vrhovi neravnina nastali predhodnom obradom (najčešće brušenjem).

Glavno režno gibanje je rotacijsko gibanje alata. Posmično gibanje je pravocrtno uzdužno gibanje alata u određenom omjeru u odnosu na glavno gibanje.

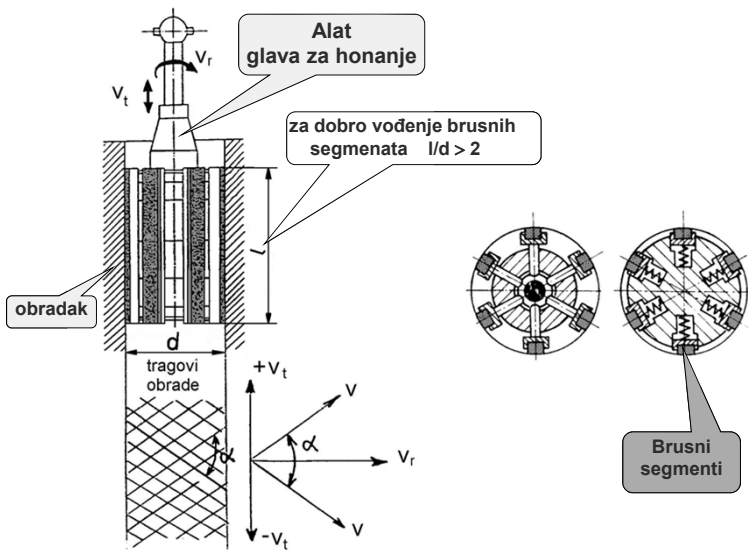
Alat za honanje je glava za honanje s hidrauličkim ili mehaničkim razmicanjem brusnih segmenata. Brusni segmenti mogu biti i fiksni, i u tom slučaju se može neznatno korigirati oblik provrta. Rezne oštrice nalaze se na brusnim zrnima, koji su nedefinirane geometrije reznog dijela i koji su osnovni sastojak brusnog segmenta (zrnatosti 300-500).

Obavezna je uporaba SHIP-a (smjesa mineralnog ulja i petroleja, ili samo petroleja)

FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE

TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I
Obrada odvajanjem čestica

FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE

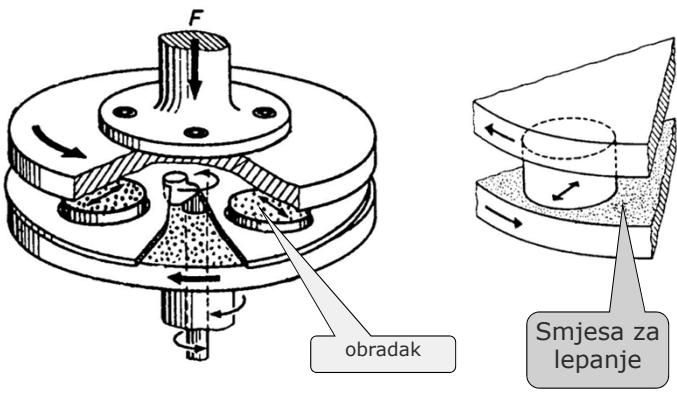
	TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I Obrada odvajanjem čestica
<p>Glavno i posmično gibanje izvodi alat :</p> <p>Rotacija $v_c = v_r = 20$ do 50 mmin^{-1}</p> <p>Translacija $v_f = v_t = 15$ do 30 mmin^{-1}</p> <p>vodeći računa o omjeru brzina:</p> <p>$\text{tg } \alpha/2 = v_c / v_f$</p> <p>($\alpha = 60$ do 90 stupnjeva)</p> <p>Specifični pritisak brusnih segmenata:</p> <p>0.3 do 0.4 MPa (3 do 4 bara) kod finog honanja</p> <p>0.4 do 0.7 MPa (4 do 7 bara) kod grubog honanja</p>	
FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE	

	TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I Obrada odvajanjem čestica
<h3>LEPANJE</h3> <p>Lepanje je postupak završne obrade odvajanjem čestica (rezanjem) koji se upotrebljava za superfinu obradu (N1-N5) površina različitih oblika. Za razliku od drugih postupaka, obrada se sastoji u tome da se režu (odstranjuju) samo vrhovi neravnina nastali predhodnom obradom (najčešće brušenjem).</p> <p>Glavno režno gibanje je gibanje alata, proizvoljnog smijera i ovisi o konkretnoj vrsti obrade. Ne može se govoriti o posmičnom gibanju.</p> <p>Alat za lepanje je pasta za lepanje koja se sastoji od abrazivnih (brusnih) zrnaca te smjese ulja, petroleja i masti. Rezne oštrice nalaze se na brusnim zrcima, koji su nedefinirane geometrije reznog dijela i zrnatosti 300-800.</p> <p>Razlikuje se:</p> <p>PRISILNO LEPANJE, LEPANJE MLAZOM, LEPANJE UMAKANJEM</p>	
FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE	

 TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I
Obrada odvajanjem čestica

PRISILNO LEPANJE

Može se ostvariti neznatna korekcija oblika površine

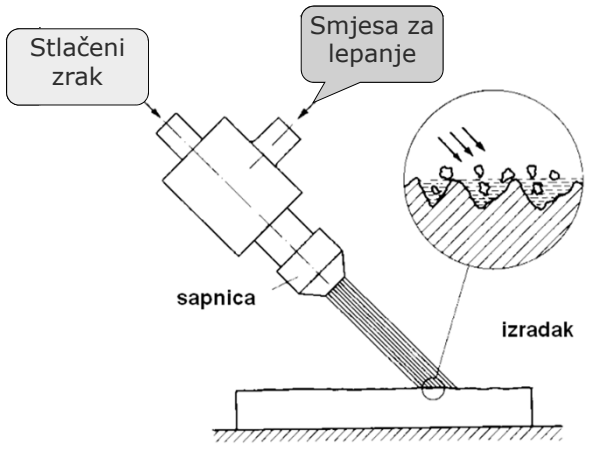
obradak

Smjesa za lepanje

FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE

 TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I
Obrada odvajanjem čestica

LEPANJE MLAZOM

Stlačeni zrak

Smjesa za lepanje

sapnica

izradak

FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE

FSB TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I
Obrada odvajanjem čestica

LEPANJE UMAKANJEM

držač obratka
obradak
bubanj
Smjesa za lepanje

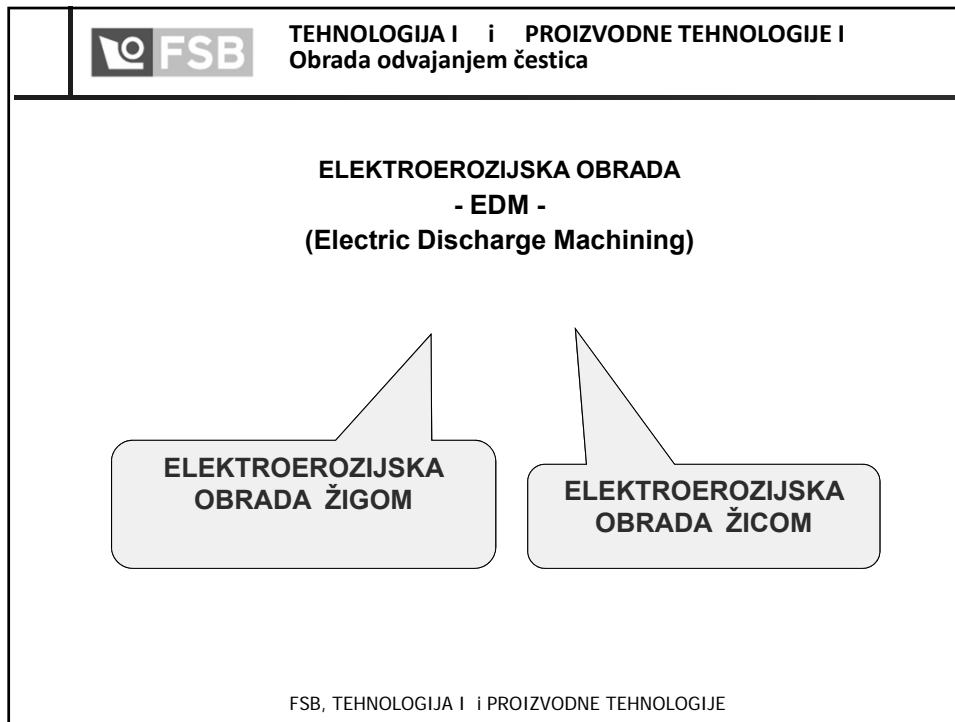
FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE

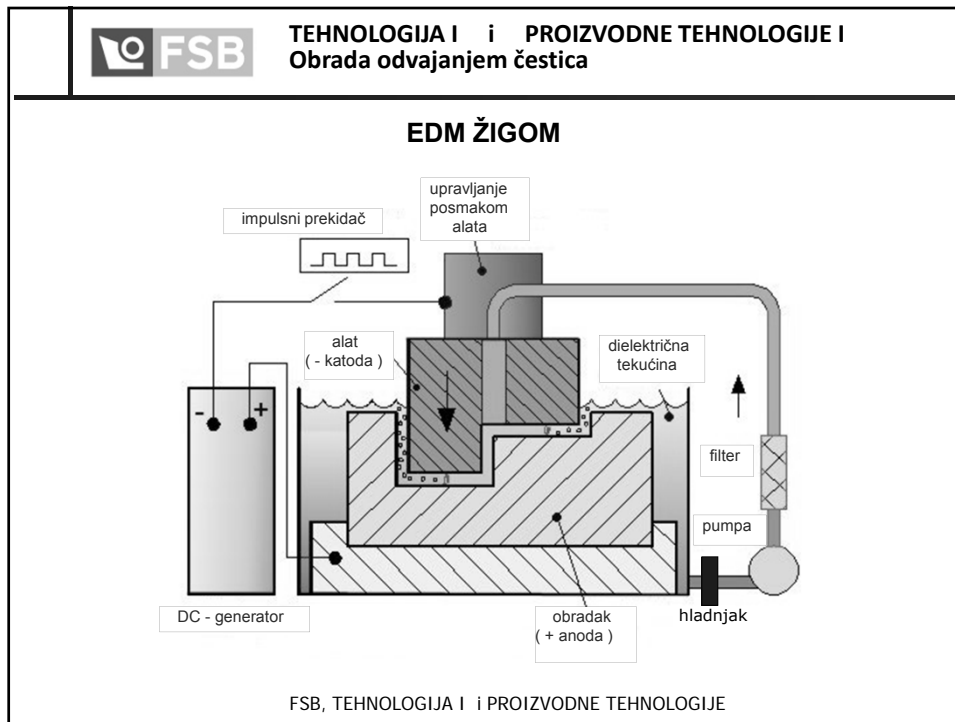
FSB TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I
Obrada odvajanjem čestica

**NEKONVENCIONALNI POSTUPCI OBRADNE
(OBRADA ODNOŠENJEM)
(DIREKTNO ENERGETSKI POSTUPCI OBRADNE)**

- alat za obradu ne mora biti tvrdi od obratka – nema klina
- praktički nema kontakta niti mehaničkih sila između alata i obratka
- mehanička svojstva obratka (tvrdoća, čvrstoća, žilavost...) ne utječu na proizvodnost obrade ali utječu fizikalna svojstva (el. vodljivost, toplinska vodljivost,...)

FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE

FSB TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I
Obrada odvajanjem čestica

EDM ŽIGOM

Princip rada postupka sastoji se u električnom pražnjenju između elektroda: alata (katode) i obradka (anode), priključenih na istosmjernu struju i uronjenih u dielektričnu tekućinu. Na mjestu preskakanje iskre dolazi do zagrijavanja, taljenja i isparavanja materijala obradka. Temperature su 6000 – 12000 °C.

Dielektrična tekućina (tehnička voda ili mineralno ulje) je izolator koji kod određenog napona (do 500 V) omogućuje električno pražnjenje među elektrodama. Drugi zadatak dielektrika je da u neprestanoj struji odnosi produkte izgaranja. Zbog toga se mora filtrirati i hladiti.

Alat se izrađuje od bakrenih legura ili grafita, složenog je oblika jer je “negativ” dijela koji se obrađuje i prilikom obrade se troši pa se mora mijenjati. Kod CNC upravljanja, u određenim slučajevima alat može biti i jednostavnih oblika.

EDM postupak se primjenjuje pri obradi teškoobradivih ali elekrovodljivih materijala (kaljeni čelik, tvrdi metal ...) i pri obradi površina kompliciranog oblika (alati, kalupi, ukovnji, dijelovi turbina...).

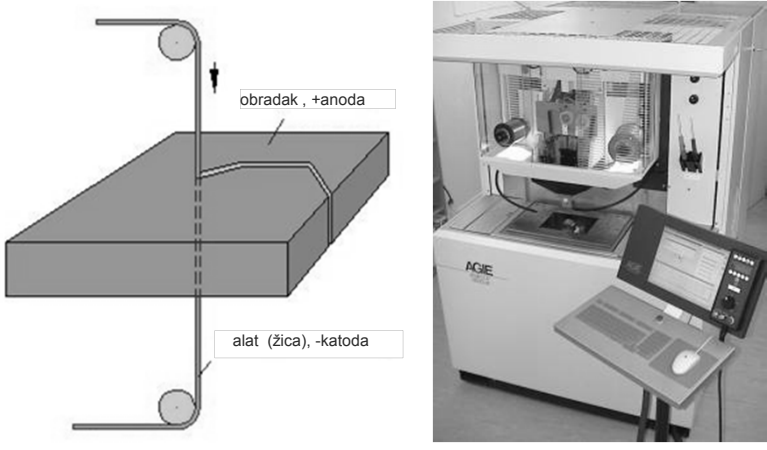
FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE

	TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I Obrada odvajanjem čestica
EDM ŽIGOM	
	
FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE	

	TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I Obrada odvajanjem čestica
EDM ŽIGOM – KARAKTERISTIKE	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogodan postupak za pojedinačnu proizvodnju, jeftiniji je i precizniji od ECM ➤ kvaliteta obrade N3 - N6 ➤ točnost dimenzija izratka 0,002 – 0,02 mm ➤ manja proizvodnost od ECM < 10 000mm³/min ➤ dielektrična tekućina mora odvoditi nastalu toplinu i mora se hladiti ➤ u obratku mogu ostati zaostala naprezanja kao posljedica visokih temperatura (ZUT, HAZ)	
FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE	

FSB TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I
Obrada odvajanjem čestica

EDM ŽICOM

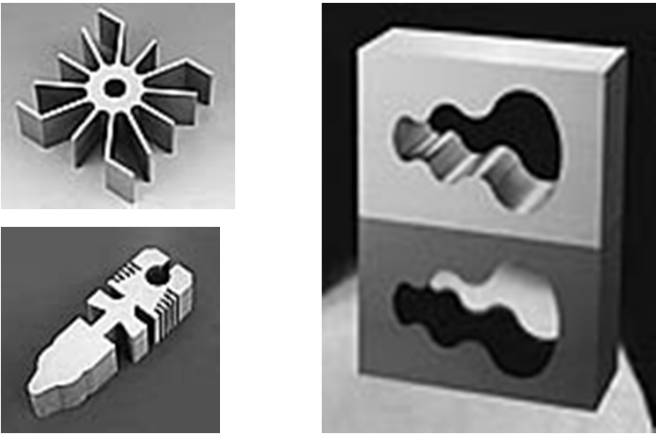

The diagram on the left illustrates the wire EDM process. A vertical wire, labeled 'alat (žica), -katoda' (tool (wire), -cathode), is positioned to cut a rectangular slot into a workpiece, labeled 'obradak , +anoda' (workpiece, +anode). The wire is guided by two pulleys. To the right, a photograph shows a wire EDM machine with a control panel and a computer monitor.

FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE

FSB TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I
Obrada odvajanjem čestica

EDM ŽICOM

Three examples of parts produced using wire EDM. The top left image shows a star-shaped part with multiple points. The bottom left image shows a part with a complex, multi-faceted shape. The right image shows a rectangular block with two large, irregularly shaped holes cut through it.

FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE

	TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I Obrada odvajanjem čestica
EDM ŽICOM – KARAKTERISTIKE	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alat: žica od bakrene legure ϕ 0,25 mm - standard volframova žica ϕ 0,02 - 0,08 mm ➤ Vođenje žice je kroz precizne safirne vodilice otporne na trošenje ➤ Žica se kao alat-elektroda troši i nakon upotrebe se baca ➤ Žica se odmata s kalema i namata na drugi kalem ➤ Brži je postupak sa žicom od EDM postupka sa žigom ➤ Brzina gibanja žice u xy ravnini utječe na širinu reza: žica ϕ 0,2 mm uz $v_{xy} = 1$ mm/min daje širinu reza od 0,25 mm ➤ Numerički upravljani stroj ➤ Masa sirovca i do 500 kg	
FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE	

	TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE I Obrada odvajanjem čestica
JOŠ NEKI PRIMJERI NEKONVENCIONALNIH TEHNOLOGIJA	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ WJM i AWJM – “Water Jet Machining” i “Abrasive Water Jet Machining” ➤ Kriogene obrade ➤ USM “Ultrasonic Machining” ➤ LASER ➤ IBM – “Ion Beam Machining” ➤ Aditivne tehnologije (RP, RT, RM) ➤ Hibridne tehnologije ➤ ...	
FSB, TEHNOLOGIJA I i PROIZVODNE TEHNOLOGIJE	

